



# Eindrapportage Green Deal Zorg 2.0 Regio Hart van Brabant

2021 – 2024



**MIDPOINT**  
BRABANT 

# Inhoudsopgave

1. Voorwoord.....	3
Samenvatting resultaten .....	3
2. Resultaten.....	4
2.1 Certificering .....	4
2.2 Monitoring en planning CO2 reductie.....	5
2.3 Kennisuitwisseling en verkenning thema's .....	7
3. Ervaringen van deelnemers.....	9
4. Meerwaarde Green Deal .....	13
5. Vervolg.....	14

# 1. Voorwoord

Regio Hart van Brabant wil een duurzame en gezonde regio zijn. In gezamenlijkheid werken we aan de verduurzaming van onze leefomgeving en stimuleren we inwoners, bedrijven en organisaties om hetzelfde te doen.

De zorgsector in de regio heeft gezamenlijk aan verduurzaming gewerkt via de 'Green Deal Zorg Regio Hart van Brabant 2.0'. Nadat de eerste stappen waren gezet via de Green Deal 1.0 is verder ingezet op het uitbreiden van milieucertificering, het monitoren van en sturen op CO2 uitstoot en kennisdeling op relevante onderwerpen. De afgelopen drie jaar is hier met gedrevenheid aan gewerkt en mede door kennisdeling en het inzetten van uniforme methodes, is verduurzaming versneld en zijn concrete resultaten neergezet!

Naast de 'harde resultaten' van behaalde certificaten (van 20 naar 80%!) en CO2 monitoring en sturing, heeft de Green Deal er ook aan bijgedragen dat duurzaamheid nu structureel op de agenda staat bij zorgorganisaties. De deelnemers zijn open geweest naar elkaar en hebben elkaar geïnformeerd en geïnspireerd. Enerzijds via de thema's van kennisbijeenkomsten, maar ook spontaan over bijvoorbeeld het terugzetten van de verwarming op 19 graden en het oprichten van Green Teams. Deelnemers weten elkaar nu ook buiten de Green Deal te vinden.

In deze rapportage worden de resultaten van het samenwerkingsverband nader uiteengezet en komen de zorgorganisaties en stakeholders aan het woord.

## Samenvatting resultaten

- Certificering is toegenomen van 20% naar 80% (conform Milieuthermometer Zorg)
- CO2 monitoring en planning zijn op uniforme wijze ingericht. Dit maakt de resultaten vergelijkbaar en bespreekbaar en de impact meetbaar.
- De Green Deal heeft duurzaamheid structureel op de agenda van bestuur en medewerkers gezet: er is strategisch duurzaamheidsbeleid en bijna overal zijn Green Teams opgestart.
- Deelnemers aan de kenniscgroep zien elkaar als 'collega's op afstand' en wisselen onderling kennis uit.



*Laatste bijeenkomst Kennisgroep Green Deal Zorg 2.0 (enkele deelnemers ontbreken op de foto)*

## 2. Resultaten

### 2.1 Certificering

In de Green Deal is afgesproken dat deelnemers hun bestaande certificering behouden (binnen Green Deal 1.0 certificeerden deelnemers hun hoofdlocatie) en / of certificering behalen. Daarnaast breiden zij hun certificering uit naar *alle locaties*. Het betreft (minimaal) een bronzen certificering op de Milieuthermometer Zorg.

Hieronder ziet u de voortgang tussen begin en einde van deze Green Deal:

#### Start Green Deal 2.0

- 2 Organisaties hebben geen certificering
- 6 Organisaties hebben certificering op deel locaties
- 2 Organisaties hebben certificering op alle locaties

#### Einde Green Deal 2.0

- 7 Organisaties hebben certificering op alle locaties
  - Hiervan hebben Het Laar en Libra resp. Zilver en Goud
- 2 Organisaties hebben certificering op deel locaties\*
- 1 Organisatie heeft geen certificering\*\*

\*Een van deze organisaties heeft alle eigendomslocaties al gecertificeerd en is bezig met het certificeren van de gehuurde locaties.

\*\*Deze organisatie heeft een strategisch duurzaamheidsbeleid bepaald, maar kiest ervoor dit niet via certificering vast te leggen.

Samenvattend kunnen we stellen dat de certificering van alle locaties is toegenomen van 20 % naar 80 %. Dit betekent dat deze organisaties in de breedte zijn verduurzaamd.

#### **Milieuthermometer Zorg**

De Milieuthermometer Zorg is een milieumanagementsysteem voor zorgorganisaties met handvatten voor een duurzame bedrijfsvoering. Alle milieuthema's inclusief de wetgeving komen aan bod. Gewerkt wordt aan onder meer energiebesparing en duurzame energie, waar mogelijk de inzet van duurzame grondstoffen, en reductie van de milieubelasting. Een route voor een klimaatneutrale en circulaire bedrijfsvoering.

Voor bestuurder, inkoop, facilitair manager, techniek, vastgoedmanager en de werkvloer liggen er taken. De Milieuthermometer is te certificeren op niveau brons, zilver en goud, waarmee de continue aandacht voor milieu voor medewerkers, cliënten en omgeving zichtbaar is. Voor de EED wetgeving geeft het vrijstelling. De Milieuthermometer Zorg wordt onderhouden door leden Milieuplatform Zorgsector, milieuprofessionals uit de zorg in samenwerking met SMK (Stichting Milieukeur). In 2024 wordt de 7<sup>e</sup> versie uitgebracht.

[www.milieuplatformzorg.nl/milieuthermometer](http://www.milieuplatformzorg.nl/milieuthermometer)



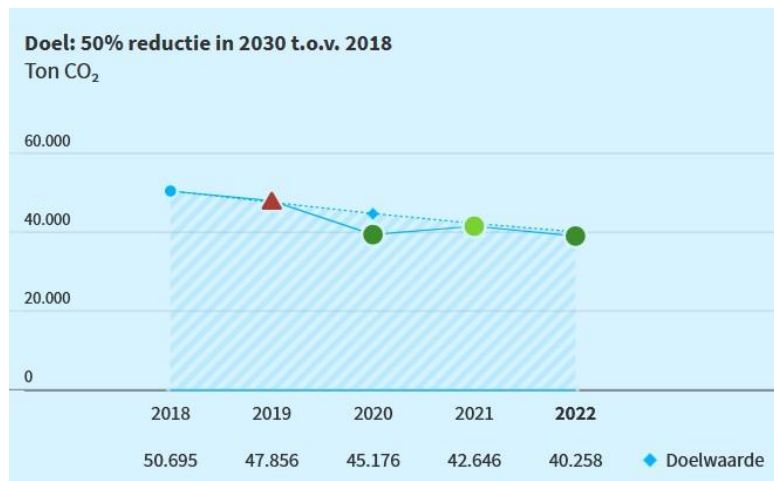
## 2.2 Monitoring en planning CO2 reductie

Gedurende de looptijd van de Green Deal is iedere organisatie gaan werken met de CO2 reductietool, waarbij inzicht ontstaat in de recente CO2 uitstoot (CO2 footprint) en de planning naar CO2 reductie in 2030 en 2050 (CO2 routekaart). Hierin wordt in ieder geval de vastgoedplanning opgenomen.

Doordat alle organisaties dezelfde methodiek gebruiken en de wijze van invullen met elkaar delen, zijn resultaten vergelijkbaar. Dit geeft veel inzicht in onderlinge verschillen; de achterliggende oorzaken en de wijze waarop deze kunnen worden aangepakt. Samen werken de deelnemers hierdoor aan gerichte en versnelde CO2 reductie binnen de regio!

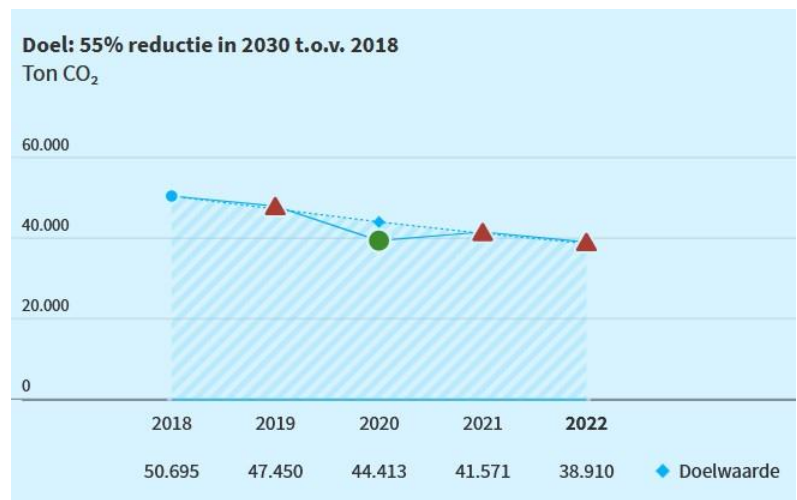
### Gerealiseerde CO2-reductie (CO2 footprint)

Sinds 2018 hebben de deelnemende organisaties jaarlijks hun CO2-footprint in kaart gebracht. De footprints zijn rond april beschikbaar, daarom hieronder de stand van zaken tot en met 2022. Dit laat zien dat de organisaties samen goed op weg zijn om het doel van **50% CO2 reductie in 2030** te halen. De positieve uitschieter in 2020 werd veroorzaakt door veel thuiswerken en weinig zakelijke reizen in de coronaperiode.



*Figuur links: CO2-uitstoot van acht van de tien deelnemende organisaties aan de Green Deal Hart van Brabant. Dit omvat het werkelijke energie en brandstofgebruik van gebouwen en vervoer. Voor twee organisaties waren de cijfers in mei 2023 nog niet compleet genoeg om ze in deze grafiek mee te nemen.*

*Figuur rechts: in aansluiting op de Europese klimaatafspraken heeft Nederland ondertussen als **CO2-reductiedoel 55% in 2030**. Dit is ook een van de uitgangspunten van de (landelijke) Green Deal Duurzame Zorg 3.0. Dat kunnen we vertalen naar het doel van een jaarlijkse reductie van 6,4% (in plaats van 5,6%) vanaf 2018. Als we de doelgrafiek daarop aanpassen, blijkt dat het doel van 55% over 2022 net niet gehaald werd, maar wel bijna. Aangezien in het begin vaak de grote klappers gemaakt worden, zal het behalen van de doelen nog de nodige aanpassingen en aandacht vergen.*





### *Verwachte CO2 reductie (CO2 Routekaart)*

De deelnemers hebben in 2021-2022 CO2-route kaarten voor (een deel van) hun vastgoed gemaakt, meestal eerst voor eigendomslocaties, later voor de hele organisatie.

Najaar 2023 liep een actualisatieronde CO2-route kaarten. Deze is door de meesten afgerond, al zijn de resultaten nog niet allemaal ingeleverd. De actualisatie bestaat uit:

- Verwerken nieuwe erkende maatregelen energiebesparing
- Actualiseren (planning) maatregelen aan vastgoedbeleid en (gestegen) kosten
- Eventueel nog uitbreiden met eerder niet meegenomen (huur)panden
- Omzetten naar de nieuwe CO2-reductietool\*

\*De vernieuwde CO2-reductietool presenteert iets andere indicatoren dan de eerste versie. Dit sluit aan bij de doelen uit de Landelijke Green Deal Duurzame Zorg 3.0 (start nov. 2022):

- Reductie van CO2-uitstoot van gebouwen aardgasgebruik (scope 1 van het GHG protocol). In de eerste ronde werd de CO2-uitstoot van elektriciteit en warmte (scope 2) meegeteld.
- Toegevoegd is het doel om het gebouwgebonden energieverbruik Paris Proof te maken, dat betekent uitkomen op minder dan 80 kWh/m2. Besparing op elektriciteit en duurzame energie opwekking tellen op deze manier mee.

Door deze aanpassing van indicatoren zijn de uitkomsten niet te combineren met de eerste route kaarten. Omdat nog niet alle geactualiseerde CO2-route kaarten zijn ingeleverd kunnen we de nieuwe resultaten pas in het voorjaar van 2024 bundelen en presenteren we hier de resultaten van juni 2023.

De stand van zaken CO2-route kaarten per juni 2023 was:

- Alle 10 organisaties hebben (een begin van) een route kaart
- Bij 8 organisaties dekt de route kaart (bijna) de hele organisatie

Dit is ruim boven het landelijke gemiddelde.

De verwachte reductie in 2030 op basis van de route kaarten was voorjaar 2023 voor de meeste organisaties nog lang geen 55%. Organisaties zijn hiermee aan de slag, maar zoals hierboven aangegeven, zullen we later in 2024 de balans opmaken hoe het er nu voor staat. Een extra inspanning lijkt noodzakelijk. En, heel belangrijk om ons te realiseren: om deze CO2-reductie in het vastgoed te behalen, moeten de geplande maatregelen ook uitgevoerd (kunnen) worden.

De verwachte reductie in 2030 op basis route kaarten

Bij 2 organisaties > 55% CO2-reductie (doel behaald)

Bij 5 organisaties 35 - 42% CO2-reductie (flinke reductie)

Bij 2 organisaties 14 - 28% CO2-reductie (beperkte reductie)

Bij 1 organisaties < 10 % CO2-reductie (nog weinig reductie)

*NB: voor het toepassen van de instrumenten zijn de organisaties, vanuit de Green Deal, individueel en collectief ondersteund door Stimular.*

## 2.3 Kennisuitwisseling en verkenning thema's

Vanuit de Green Deal zijn ieder jaar 2 kennisbijeenkomsten en 1 bestuurdersbijeenkomst georganiseerd. Daarnaast hebben enkele themabijeenkomsten plaatsgevonden. Op deze manier konden deelnemers onderling kennis- en ervaring uitwisselen en bepalen welke onderwerpen extra aandacht behoeften. Ook de gemeenten en andere stakeholders als BOM, OMWB en MPZ konden hier informeren en adviseren, b.v. m.b.t. toepassing van wet- en regelgeving, verduurzamen vastgoed en afstemming met woningcorporaties.

De volgende thema's zijn uitgelicht:

- Verduurzaming bestaand gebouw: Het Laar heeft uitleg en een rondleiding gegeven met betrekking tot het vervangen van bestaande (oude) ketels voor een bestaand woongebouw (jaren 70) door een hybride warmtesysteem. Tijdens de ontwikkeling van het systeem kwamen diverse knelpunten naar voren, zoals verhoogde bouwkosten en trillingen / geluid van de installaties. Daarnaast moesten de bewoners zo min mogelijk hinder ondervinden van de transitie.
- Verduurzaming gehuurd vastgoed: Een gastspreker gaf een introductie van succesvol verduurzamen van gehuurd zorgvastgoed door corporatie Mitros en zorgorganisatie Careyn (regio Utrecht). Hierna is samen met woningcorporaties Wonen Breburg en Casade stilgestaan bij de complexiteit van het verduurzamen van gehuurd vastgoed. Wie is waarvoor verantwoordelijk en hoe vallen kosten en baten (shared incentive versus split incentive). Zorgorganisaties en corporaties hebben hun opgaven uitgelegd: zorginstellingen willen alle locaties verduurzamen (conform Green Deal), corporaties krijgen hun opdracht van gemeenten en dit is vooralsnog met name gericht op woningen. De bijeenkomst leidde tot onderling inzicht en handvatten om verder in gesprek te gaan.
- Vergroening: Prisma heeft uitleg gegeven over de aanleg van een waterretentiegebied op hun locatie Landpark Assisië, samen met diverse stakeholders (o.a. Waterschap de Dommel en Brabants Landschap). In de aanloop naar de uitvoering moesten veel belemmeringen opgelost worden (o.a. de omgevingsvergunning). Verder is via een rondleiding over het park uitgelegd hoe het groen op duurzame wijze wordt beheerd met medewerking van cliënten.
- CO2 reductie: in diverse kennisbijeenkomsten is stilgestaan bij methodes om CO2 te reduceren en dit op de juiste manier (uniform) in de tooling op te nemen. O.a. de BOM heeft uitleg gegeven over het verduurzamen van de gehele vastgoedportefeuille en energiemangement. Bij Mijzo is dit toegepast en ervaringen zijn gedeeld.
- Duurzame mobiliteit: Via gastsprekers van 'Tilburg fietst', 'Taxi Korthout' en 'Tour de Ville fietskoeriers' zijn inspirerende voorbeelden gedeeld over duurzame mobiliteit in de zorg. Deelnemers gingen in gesprek over vervoer van cliënten, woon-werk verkeer en ambulante zorg door medewerkers en aan- en afvoer van producten en medicijnen. Hierbij kwamen o.a. wet- en regelgeving, CO2 reductie en gedrag aan de orde.

*NB: de procesbegeleiding van de Green Deal en het organiseren van de bijeenkomsten is uitgevoerd door Midpoint Brabant.*



*Verduurzaming gehoord vastgoed*



*Uitleg transitie installaties (Het Laar)*



*Rondleiding op Landpark Assisië (Prisma)*



### 3. Ervaringen van deelnemers

Hieronder geven een aantal deelnemers een indruk van wat de deelname aan de Green Deal Zorg 2.0 voor hun organisatie heeft opgeleverd.

#### De Wever – De Groene Wever dromen

Samen met collega's en bewoners werken we hard aan onze 'Groene Wever' dromen. We hebben dromen met betrekking tot vastgoed en energieverbruik, duurzaam vervoer, circulair werken, milieubelasting van medicatie en gezondheidsbevordering. Bewustwording en gedrag staan hierin centraal. Onze toekomstdroom is dat duurzaamheid terugkomt in het dagelijks werk/leven van medewerkers en bewoners. We hebben nog een weg te gaan, maar er zijn al veel mooie stappen gezet! Denk aan het Green Team, de verankering van duurzaamheid in beleid & strategie, verduurzaming van ons vastgoed & wagenpark en duurzamer inkopen.

Benieuwd naar praktijkvoorbeelden? Lees dan [de Groene Wever blogs](#) en de [inspiratiemagazines](#).



#### Het Laar

Als maatschappelijk verantwoord zorgaanbieder levert Het Laar graag haar bijdrage aan een duurzame samenleving. De deelname aan de Green Deal heeft aan deze ambitie een flinke boost gegeven. Nadat we in mei 2019 als eerste Green Deal HvB-deelnemer het bronzen Milieuthermometercertificaat behaalden, volgde het zilveren keurmerk al in december 2020. Met onder andere de oprichting van een Green Team staat duurzaamheid binnen Het Laar inmiddels goed op de kaart. In 2024 gaan we samen met diverse belanghebbenden onverminderd verder met verankering van de aandacht voor milieu en duurzaamheid binnen alle facetten van onze bedrijfsvoering. Samen kunnen we het verschil maken!

Op de foto is de plaatsing van twee lucht/water-warmtepompen op het dakterras van de 13e etage te zien. Deze zijn inmiddels gekoppeld aan de nieuwe ketels.



### GGz Breburg - GGz Breburg heeft collega's geïnspireerd

De afgelopen periode heeft GGz Breburg intern een beweging gecreëerd van collega's die graag meedenken en aan de slag gaan met het onderwerp duurzame zorg. Daarnaast zijn er diverse aanpassingen doorgevoerd:

- Op 6 locaties zijn zonnepanelen gelegd, daarmee is:
  - 1.128 MWh stroom opgewekt
  - 437.560 kg CO<sub>2</sub>-uitstoot vermeden
- Door aanpassingen in de installaties, isolatie en nieuwbouwlocaties hebben we (in vergelijking met 2018) 21% minder gasverbruik.
  - Het gebouwbeheersysteem is standaard ingesteld op 19 graden (m.u.v. senioren en eetstoornissen).
  - De koeling gaat in de zomer later aan.
- Veel verlichting is vervangen door LED.
- Wanneer we nieuwe apparatuur aanschaffen kiezen we voor betere energie labels.



### BOM (Brabantse Ontwikkelings Maatschappij)

Verduurzaming van het vastgoed staat bij alle deelnemers van de Green Deal hoog op de agenda. Door onze deelname aan de Green Deal is de BOM onder andere in contact gekomen met de adviseur duurzaamheid van Mijzo. Samen met een expert uit het netwerk van de BOM zijn we aan de slag gegaan. Mijzo heeft over de resultaten van deze aanpak in april 2023 een presentatie aan alle deelnemers van de Green Deal gegeven en we hopen dat dit voorbeeld anderen stimuleert om de verduurzaming van het vastgoed ook echt te gaan realiseren binnen de mogelijkheden van iedere zorginstelling. De BOM is daarom graag weer partij bij verlenging van de Green Deal.

#### Verduurzamingsroutekaart Mijzo





## Prisma

Sinds de ondertekening van de Green Deal is er bij Prisma een beweging in gang gezet. We vormden een Green Team vanuit diverse disciplines zoals zorg, vastgoed, facilitair, inkoop, HR, communicatie en beleid en gingen aan de slag. We hebben veel bereikt en er staat een mooi, stevig fundament dat heeft geleid tot een bronzen certificaat. We gaan nu de omslag maken en verbreden van ons Green Team naar heel Prisma waarin iedereen, bewoner en medewerker, zich inzet voor duurzame zorg in een mooie wereld. Samen gaan we aan de slag met ook nieuwe thema's zoals bewustwording, gezondheid en cliëntenparticipatie.

### Het Green Team van Prisma:



*Foto rechts: Felix, Thom (met hark), Patrick, begeleider Anita, Jimmy en Kevin sjouwen heel wat af op Landpark Assisïe in Biezenmortel. Mark ook, maar hij staat niet op de foto. © Jules van Iperen/Pix4Prof*

[https://www.ed.nl/tilburg/bijzonder-clubje-mannen-zorgt-voor-de-big-five-van-landpark-assisie-in-ieder-geval-de-steenuil~a509ef27/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F&cb=4c53748b7bcb87a2d642e905107ce9e1&auth\\_rd=1](https://www.ed.nl/tilburg/bijzonder-clubje-mannen-zorgt-voor-de-big-five-van-landpark-assisie-in-ieder-geval-de-steenuil~a509ef27/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F&cb=4c53748b7bcb87a2d642e905107ce9e1&auth_rd=1)

## Amarant - “Stap voor stap werken we aan een leefbare wereld voor mens, dier en plant.”

Gedurende deze Green Deal periode is het aantal locaties met een bronzen certificaat Milieuthermometer Zorg gestegen van twee naar negen. Belangrijker nog: steeds meer locaties nemen zelf het initiatief om samen met cliënten duurzamer te werken en te leven. Zo is veel vooruitgang geboekt in het scheiden van afval en het besparen van energie. Dit niet alleen door (technische) maatregelen maar vooral door bewustwording en gedragsverandering. Dit is een belangrijke basis voor verdere stappen van verduurzaming.



*Foto: Team Amarant tijdens de Tilburg Ten Miles.*

## Residentie Molenwijk

Afgelopen oktober hebben we officieel de Bronzen certificering in ontvangst genomen. De audit die hier in mei aan vooraf is gegaan was spannend maar ook vooral heel inspirerend. De gesprekken met de auditor waren heel informatief en motiveerden om weer met nieuwe initiatieven aan de slag te gaan of bestaande zaken beter te borgen. Het afgelopen jaar hebben we onze CO2 route kaart met een externe adviseur gevalideerd. Bemoedigend was het om te zien dat we écht al veel hebben bereikt en dat de weg die nog voor ons is realistisch is, zowel qua tijd als qua middelen.



## Milieu Platform Zorgsector

Vanuit de vereniging Milieu Platform Zorgsector (MPZ) zien wij steeds meer regionale samenwerkingen voor werken aan duurzame zorg. Regionaal werken heeft meerwaarde door de korte lijnen en invloed op stakeholders als zorgkantoren, gemeenten, omgevingsdiensten en de corporaties. Allen staan voor dezelfde opgave. MPZ ondersteunt regio Hart van Brabant daar graag bij en kan de praktijkervaringen uit de regio benutten voor het overleg met branches, VWS en verzekeraars. Zo kan de landelijke Green Deal Duurzame Zorg gevoed en gestuurd worden voor het aanpakken van gesignaleerde knelpunten en benodigd beleid.

Help jij mee het afval te scheiden?  
Minder restafval is beter voor het milieu en de portemonnee!

**mijzo**  
ziet mij

# Wat mijzo duurzaam maakt

Onze afvalbakken zijn recent voorzien van stickers met sorteerwijzers. Zo is altijd duidelijk wat in welke afvalbak hoort.

In 2022 heeft Mijzo 736175 kg restafval geproduceerd. Hierin zagen we 40% plastic en 40% papier terug. Dat is natuurlijk jammer, want deze materialen kunnen voor een groot deel worden hergebruikt. Daarnaast worden plastic en papier goedkoper verwerkt. Goede afvalscheiding is dus niet alleen beter voor het milieu, het bespaart Mijzo geld. Geld dat we dan aan andere zaken kunnen besteden.

**Help jij mee?**

## Mijzo

Mijzo heeft als doel om eind maart 2024 het bronzen certificaat Milieuthermometer Zorg te behalen voor al onze locaties.

Elke dag maken we tal van keuzes, zoals de auto, bus of fiets nemen, kiezen tussen vlees, vis of vegetarisch eten, en nog veel meer. Al deze keuzes hebben invloed op onze CO2-uitstoot. We hebben een verduurzamingsvastgoedplan opgesteld om al onze eigendomspanden in 2050 energieneutraal te maken.

Daarnaast kijken we naar onze bedrijfsprocessen, zoals afvalscheiding, om deze te verbeteren en te verduurzamen. Met kleine veranderingen kunnen we al aanzienlijke CO2-besparingen realiseren. We blijven ons inzetten voor een groenere toekomst!



## 4. Meerwaarde Green Deal

### *Regionale dekking*

Op dit moment werken 23 partijen samen aan het verduurzamen van de zorg in onze regio. Het betreft ongeveer 209 locaties waaraan vele medewerkers en cliënten verbonden zijn. Hiermee heeft deze Green Deal behoorlijke impact op verduurzaming van onze regio, zowel qua gebouwen, terreinen als mensen.

De kennisgroep heeft de volgende meerwaarde van de Green Deal ervaren:

### *Inspiratie en informatie*

- Wet- en regelgeving, instrumenten en toepassing daarvan (OMWB, gemeenten, Stimular)
- Uitwisseling knelpunten, successen en praktijkvoorbeelden (bijv. direct ideeën van anderen toepassen in de praktijk, zoals de verwarming op 19 graden)
- Gebruik maken van stakeholder expertise (bijv. BOM gebouweninventarisatie, begeleiding Stimular)

### *Verbondenheid in de regio*

- Gezamenlijke doelen en methodiek zorgen voor gemeenschappelijke taal en vergelijkbaarheid
- Green Deal zorgt voor laagdrempelig contact en kennisuitwisseling (tijdens kennisbijeenkomsten en tussentijds)
- “collega’s” op afstand geven vertrouwen dat het kan, peerdruk en gevoel onderdeel van een groter geheel te zijn (‘minder eenzaam’, ‘medestrijders’)



### *Duurzaamheid wordt ingebed in zorg*

- Green Deal helpt om duurzaamheid intern structureel op de agenda te krijgen, op bestuurlijk niveau en in de dagelijkse praktijk
- Zorgorganisaties (bestuurders) geven met de Green Deal een signaal af dat zij duurzaamheid nastreven
- Certificering en CO2 monitoring maken duurzaamheid inzichtelijk (‘tastbaar bewijs’, ‘scoren’)

Dit alles leidt tot inspiratie, initiatief, voldoen aan wetgeving en concrete resultaten!  
Voor de organisaties zelf, maar ook voor de regio.

## 5. Vervolg

De deelnemers aan deze Green Deal hebben samen uitgesproken dat zij de meerwaarde zien van regionale samenwerking en hieraan een vervolg willen geven. Daarin komt de focus te liggen op:

- Het benutten van synergie in de regio, d.m.v. samenwerking. De Green Deal beoogt een bredere aanpak dan voor separate zorgorganisaties en deze aanpak moet juist **regionaal meerwaarde** hebben t.o.v. de Landelijke Green Deal.
- Samenwerken vanuit **'doe-thema's'** die in werkgroepen / projecten kunnen worden opgepakt en concrete resultaten beogen. Daarbij de juiste stakeholders betrekken. De werkgroepen kunnen een blauwdruk / best practice van hun werkwijze leveren.
- Vasthouden aan de meerwaarde van Green Deal 2.0, **in lijn met de Landelijke Green Deal** en waar mogelijk breder regionaal werken, b.v. met aangrenzende regionale Green Deal Zorg.

De deelnemers werken aan het formaliseren van dit vervolg.

